

Име

Държавно лесничейство "Силистра", административна принадлежност РУГ - Русе. Лесоустройствен проект 2001 година, ревизионен период 1990-1999.

Местонахождение

ДЛ "Силистра" е получило името си от град Силистра, който е областен и общински център. Седалището на лесничейството се намира в гр. Силистра. На север то граничи с Република Румъния, на изток и югоизток с ДЛ "Генерал Тошево" и ДЛ "Тервел", на юг с ДЛ "Дулово" и на запад с ДЛ "Тутракан".

ДЛ "Силистра" се намира във Русенска област и обхваща изцяло територията на четири общини:

Община град Силистра - обхваща землищата на следните кметства: град Силистра и селата Айдемир, Бабук, Богорово, Брадвари, Българка, Ветрен, Главан, Йорданово, Казимир, Калипетрово, Майор Ценович, Полковник Ламбриново, Поп Кралево, Професор Иширково, Смилец, Срацимир, Сребърна, Сърпово;

Община град Алфатар - обхваща землищата на следните кметства : гр. Алфатар, и селата Алеково, Бистра, Васил Левски, Кутловица, Цар Асен, Чуковец;

Община село Кайнарджа – обхваща землищата на следните кметства: селата Войново, Голеш, Господиново, Давидово, Добруджанка, Зарник, Кайнарджа, Каменци, Краново, Полковник Чолаково, Поп Русаново, Посев, Светослав, Средище, Стрелково;

Община село Ситово – обхваща землищата на следните кметства: селата Босна, Гарван, Добротица, Ирник, Искра, Любен, Нова Попина, Поляна, Попина, Ситово, Слатина, Ястребна.

Географско положение

Територията на ДЛ "Силистра" е разположена в Дунавската равнина - Североизточната част на Южна Добруджа. Горите и горските площи са пръснати и образуват отделни комплекси и масиви разделени от работни земи. Държавното лесничейство има форма на неправилен многоъгълник с размери в посока северозапад-югоизток - 55 км и североизток-югозапад около 25 км.

Релеф

Морфографски релефът на ДЛ "Силистра" се отнася към типа ниско-хълмист. Територията на лесничейството попада в Дунавската платформена равнина и представлява обширна, ниско-хълмиста равнина, леко наклонена на север, лишена от доминиращи и ярко очертани по-извисени части. Нарязана е от суходолия, които местното население нарича "чаири" или "кулаци". От изброените геологични особености следва обособяването на три основни форми на релефа:

- сравнително високи и равни части, които достигат до веждата на суходолията и до брега на река Дунав;
- склонове на суходолията, които са предимно полегати и наклонени и по-рядко стръмни и много стръмни;
- дъна на суходолията, които са широки и почти равни.

Лесничейството има силно изразен равнинен характер. Превишенията са незначителни. Средната надморска височина е около 150 метра. Най-високата точка в земите на горския фонд се намира в местността "Каракуз" – 231 м н.в., а най-ниската точка е на остров "Чайка" – 10 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	9761,6	32,7
полегато (5-10)	14068,4	47,1
наклонено (11-20)	4899,8	16,4
стръмно (21-30)	1140,0	3,8
мн.стръмно (над 31)	13,5	-
Общо:	29883,3	100,0

Хидроложки условия

Хидроложките условия в по-голямата част от района на ДЛ "Силистра" са до голяма степен неблагоприятни за развитието на горска растителност, поради липсата на повърхностно течащи води.

Много благоприятни условия за развитието на горско дървесна растителност има по ниските (заливаемите) и в по-малка степен по високите тераси на река Дунав. При средни и високи води на реката се заливат островите и част от ниските тераси (Айдемирска и Попинско-Гарванската), които са между дигата и брега. На много места (островите и част от брега) реката руши брега. Нивото на подпочвените води за ниските тераси и островите се движи от 1 до 5 метра, а за високите (източния край на Попинската низина и по Разованския дол) - от 5 до 20 м.

През миналите геологични периоди повърхностно течащите води са създали добре развита речна мрежа, която в момента представлява добре изразени суходолия (кулаци), насочени на север. Те са с широки и заравнени легла и полегати до наклонени брегове. Само на някои места бреговете са стръмни до много стръмни, където на повърхността се показва основната скала - варовик. Най-големи от тях са:

Сухата река - води началото си от с.Изгрев (Варненско). Тече общо в северна посока, с много завои. Бреговете и са стръмни и много стръмни. Значителна част от нейното протежение служи, като естествена граница между ДЛ "Силистра" с ДЛ "Тервел" и ДЛ "Генерал Тошево".

Кана гьол - води началото си от с.Венец (Шуменско) и служи за граница с ДЛ "Дулово" и ДЛ "Тервел", южно от с.Чуковец влиза в територията на лесничеството и северно от с. Богорово влиза на територията на Република Румъния. Има приблизително същите характеристики като "Сухата река".

Други по-големи или по-къси суходолия са "Малък Канагьол", "Сенкъовча", "Памук кулак", "Радев кулак", "Хайдук кулак" и т.н.

Всички суходолия събират снежните и дъждовни води от платовидната равнина, но водата в тях не се задържа продължително. Построени са микроязовири, които се използват за напояване.

Геоложки строеж

Основните скали в района на ДЛ "Силистра" са изключително седиментни. Те са представени от варовици, пясъчливи варовици, лъос, лъосови глинени с долнокредна, терциерна и кватернерна възраст. Цялата територия на лесничеството попада в Дунавската плоско наслоена плоча. Моретата от Долна и Горна Креда на Мезозоя и на Терциера от Неозоя са оставили дебели наслаги.

Климатични условия

Според класификационната схема на Събев и Станев "Климатични райони на България и техният климат" - 1963 година, територията на ДЛ "Силистра" се намира в **Европейско-континенталната климатична област**, Умерено-континенталната климатична подобласт, Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Откритостта на Дунавската хълмиста равнина на север създава благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради това зимата е доста студена, пролетните мразове са често явление, лятото е сравнително топло, а през есента температурите не се отличават от пролетните. Средната януарска температура се движи между $-2,5^{\circ}\text{C}$ и $-1,5^{\circ}\text{C}$. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към 10-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период. Най-топлият летен месец е юли. Тогава средната температурата на въздуха е около $23,2^{\circ}\text{C}$. Първите есенни мразове настъпват към 10 октомври, а средно към 26 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C .

Снежната покривка е неустойчива, образува се през първото десетдневие на декември и рядко се задържа дълго. Само в по-студените и снеговити зими може да се задържи до 30-40 и повече дни и поради натрупването да достигне 100-120 см.

Сумата на валежите е малка - 85-140 мм. Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика. Най-много валежи падат през лятото и достигат 150-220 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Преобладаващите ветрове са от северозапад и север, но през зимата често духат и силни североизточни ветрове. Мъгли в района падат главно през есента.

Вегетационният период е от 6 до 7 месеца и е сравнително благоприятен, като се изключи началото на пролетта, когато се появяват късните пролетни мразове. Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (50-200 м н.в.)	10,6 / 12,2	-21,6 / -35,5	38,5 / 43,5

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (50-200 м н.в.)	493-661	VI	II-III

Почви

Държавно лесничейство “Силистра” не се отличава с широко почвено разнообразие. Срещат се три основни почвени типа - алувиални, черноземи и хумусно-карбонатни почви. Черноземите са представени от един подтип излужен чернозем.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	656,4	2,2
излужен чернозем	26471,0	88,6
хумусно-карбонатна	2755,9	9,2
Всичко:	29883,3	100,0

В района на ДЛ “Силистра” ерозионни процеси се наблюдават в незначителна степен. Проявяват се по стръмните брегови земи на суходолията. В резултат на това по тези места има горски площи на стръмни и много стръмни терени с твърде плитка почва, силно каменливи, с голям процент нелесопригодност. Това са нелесопригодните площи обрасли с дървесна и храстова растителност с площ 154,6 ха, и от голите площи - нелесопригодните голини с площ 92,0 ха. На места има и изцяло оголени скали с площ 86,7 ха. На площ от 5,5 ха се наблюдава площна ерозия.

Растителност

Според класификационната схема на типовете горски месторастения, територията на ДЛ “Силистра” попада в Мизийска област, подобласт Лудогорие. Във вертикално отношение горските масиви са разположени в един пояс и два подпояса, поради малкия диапазон на надморските си височини (от 10 до 200 м н.в.), а именно:

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-1 - Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

Доминиращият дървесен вид, който дава облика на естествената растителност в този подпояс, са върбите. Срещат се по островите и по брега на река Дунав. Заема 19,7 % от залесената площ на подпояса. Насажденията от върба са в повечето случаи чисти, но на места в състава им влизат семенни тополи (бяла тополя), негундо, бряст или полски ясен. Единично в този подпояс могат да се срещнат естествени насаждения от бяла тополя. Под склопа на насажденията са се настанили аморфа, като на места покритието достига 90-100 %.

В резултат на залесителната дейност по бреговете на река Дунав са създадени 340,6 ха тополови култури. Основните клонове тополи, с които е залесявано са на първо място И-214, който заема 60,6 % от залесената площ на подпояса, следван от клоновете Робуста, Агате, СВ-7 и други. Под склопа на тополови култури се е настанила аморфа. Освен тополови култури тук се срещат още култури от черен орех, акация, негундо и други. На островите е залесявано с клонови върби (BG-50 и BG-64).

М-1-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

Дървесният вид, който дава облика на естествената растителност в този подпояс, е церът. Среца се повсеместно и заема 33,1% от залесената площ на лесничеството. Образува предимно чисти и смесени издънкови насаждения. По бреговете на суходолията са се настанили смесени насаждения от габър, благун, сребролистна липа и клен. Върху най-стръмните и девастирани терени естествената горска растителност се състои от келяв габър, мъждрян, клен и по-рядко от цер, благун, габър, бряст и други. Под склопа на голяма част от естествените насаждения келявия габър заедно с мекиша, дряна, леската и други са образували гъст подлес. Особено опасен като подлес тук се явява мъждрянът, защото при изреждане на насажденията бързо се развива и заглушава естествения подраст от желани дървесни видове.

На територията на подпояса в резултат на залесителната дейност са създадени 8564,8 ха култури. Най-голям процент са акациевите култури. Общо акацията като дървесен вид заема 25,3% от залесената площ на лесничеството, като културите са 55,5% от площта на акацията.

Успоредно с акациевите култури са залесявани и култури от гледичия. Характерни за лесничеството са смесените култури от сребролистна липа, червен дъб, планински ясен, явор, шестил, и други. В състава на тези култури не рядко се срещат издънкови церове. Ореховите култури са залесявани предимно по градински тип и заемат 2,0% от залесената площ на лесничеството. Част от тях са бракувани, поради лошото си санитарно състояние. Покрай суходолията със защитна цел - държавни защитни горски пояси - са създадени смесени култури от акация, гледичия, махалебка, планински ясен, зарзали, череши и други. В долините, суходолията и на някои равнинни терени в лесничеството са създадени култури от клонови тополи - I-214, I-45/51, Регенерата, Вернирубенс и други с обща площ 380,6 ха. Сравнително малко е участието на иглолистните култури. Те са залесявани предимно на по-бедни и хумусно-карбонатни месторастения. Представени са главно от черния бор, но се срещат смърчови и бялборови култури. Залесявано е и със зелена дуглазка, ела и западна туя.

*Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове*

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	3,2	-	0,3	-
Смърч	8,3	-	7,3	-
Черен бор	289,1	1,0	74,1	0,3
Ела	0,5	-	-	-
Зелена дуглазка	0,3	-	0,3	-
Западна туя	0,1	-	-	-
Червен дъб	387,2	1,3	432,4	1,5
Зимен дъб	29,3	0,1	32,8	0,1
Летен дъб	21,0	0,1	25,3	0,1
Благун	1230,0	4,3	1388,5	4,8
Цер	9561,1	33,0	10043,5	34,7
Габър	428,0	1,5	386,5	1,3
Бряст	35,6	0,1	36,8	0,1
Явор	111,2	0,4	118,3	0,4
Бреза	8,2	-	6,2	-
Мъждрян	94,9	0,3	36,8	0,1
Орех	544,8	1,9	435,7	1,5
Акация	7312,1	25,3	7391,9	25,6
Космат дъб	517,5	1,8	231,1	0,8
Келяв габър	1075,4	3,7	1024,0	3,5
Айлант	3,1	-	1,7	-
Брекиня	-	-	0,7	-
Върба	114,7	0,4	112,2	0,4

Гледичия	465,1	1,6	447,3	1,6
Джанка	28,3	0,1	11,5	-
Кестен	4,6	-	4,6	-
Конски кестен	0,5	-	-	-
Клен	536,7	1,9	452,9	1,9
Круша	44,3	0,2	24,4	0,1
Турска леска	0,7	-	0,7	-
Дребнолистна липа	4,7	-	4,7	-
Едрolistна липа	10,7	-	16,9	-
Сребролистна липа	3689,2	12,8	3811,0	13,2
Махалебка	121,0	0,4	99,4	0,3
Мекиш	32,6	0,1	5,3	-
Черен орех	7,1	-	7,1	-
Череша	2,2	-	2,2	-
Черница	26,0	0,1	20,4	0,1
Чинар	0,9	-	0,7	-
Шестил	17,3	0,1	14,6	0,1
Явор негундо	88,9	0,3	59,3	0,2
Американски ясен	0,1	-	0,1	-
Планински ясен	584,3	2,0	674,6	2,3
Полски ясен	571,3	2,0	588,1	2,1
Бяла топола	13,6	0,1	11,5	0,1
тп Bachelieri	31,3	0,1	3,4	-
тп I-214	676,4	2,4	338,4	1,2
тп I-45/51	94,6	0,3	475,3	1,6
тп Regenerata	11,0	-	-	-
тп Agathe	3,4	-	4,8	-
тп СВ-7	10,7	-	9,8	-
тп R-16 Robusta	33,5	0,1	32,3	0,1
тп Vernirubens	15,9	0,1	-	-
Врб S.Bg-2/64	7,2	-	7,2	-
Врб BG 50	3,2	-	3,2	-
Киселица	1,7	-	1,4	-
Зарзала	18,5	0,1	13,6	0,1
ВСИЧКО	28933,1	100,0	28933,1	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Силистра" е 31082,1 ха. Залесената площ на лесничейството е 28933,1 ха, което е 93,1% от общата му площ. Незалесената дървопроизводителна площ е 950,2 ха или 3,0% от общата площ. От нея 357,5ха (1,1%) заемат невъзобновените сечища, а 592,7 ха (1,9%) са голини. Всички сечища и част от голините са предвидени за залесяване. Общо дървопроизводителната площ на лесничейството е 29883,3 ха, което е 96,1% от общата му площ. Недървопроизводителната горска площ е 1198,8 ха или 3,9% от общата му площ. Площта на горите извън уточнения горски фонд - създадени върху земеделски земи (ССФ), е 3644,3 ха.

По вид на собствеността разпределението е дадено в *Таблица № 6*.

Таблица № 6

Разпределение на площите по собственост

Собственост	Площ в ха	%
Държавна	27501,8	88,5
Общинска	1519,7	4,9
Частна	1500,8	4,8
Временно стопанисвани от общината	446,3	1,4
Религиозна	113,5	0,4
На други юридически лица	-	-
ОБЩО:	31082,1	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	28933,1	93,1

Незалесена дървопроизводителна площ	950,2	3,0
Недървопроизводителна площ	1198,8	3,9
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	31082,1	100,0

Таблица № 8
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	336,4 / 315,2	1,1 / 1,1
Широколистни високостъблени	8999,2 / 8056,5	29,0 / 27,8
За реконструкция	2518,6 / 2078,6	8,1 / 7,2
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	10591,6 / 10246,8	34,1 / 35,4
Нискостъблени	8636,3 / 8236,0	27,8 / 28,5
ВСИЧКО:	31082,1 / 28933,1	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 9
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	154,3	149,9	16243,2	15539,4	16397,5	15689,3
Защитни	62,1	55,2	5684,4	4808,0	5746,5	4863,2
Рекреационни	75,7	68,1	191,2	162,2	266,9	230,3
Защитени	-	-	193,1	163,7	193,1	163,7
Други	44,3	42,0	8433,8	7944,6	8478,1	7986,6
Общо ЗРЗТ	182,1	165,3	14502,5	13078,5	14684,6	13243,8
Общо ДСФ+ЗРЗТ	336,4	315,2	30745,7	28617,9	31082,1	28933,1
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	336,4	315,2	30745,7	28617,9	31082,1	28933,1

По лесоустройствен проект за периода 1990-1999 година е предвидено общо ползване в размер на 930710 куб.м с клони (средно годишно 93071 куб.м), от което 75249 куб.м годишно от главни сечи и 17822 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 426368 куб.м (средно годишно 42637 куб.м) или 45,8% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 353367 куб.м (ср. год. 35337 куб.м) или 47,0%, а от отгледни и санитарни сечи 73001 куб.м (ср. год. 7300 куб.м) или 41,0% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда средногодишен добив от 96695 куб.м без клони (или 106330 куб.м с клони) – 80097 куб.м добив от главни сечи, сеч на надлесни дървета и реконструкция и 16598 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ "Силистра" е общо взето добро. Повреди са установени върху 20,4% от залесената му площ. В най-голяма степен от повреди са засегнати културите от бряст и тополи Регенерата - обхванати са съответно над 65% и 45% от площите им. Трябва да се има в предвид обаче, че те заемат незначителна част от залесената площ на лесничейството и не могат да окажат съществено влияние върху общото санитарно състояние на горите.

След тях се нареждат ореховите култури с около 37% обхваната от повреди площ. Основните повреди тук са от снеголоми, суховършия и измръзвания.

При акацията и негундото повреди са установени съответно върху 23% и 22% от залесените им площи предимно под формата на масови суховършия.

Естествено разпространените в района дъбове (благун, летен дъб, космат дъб и цер) и липа са засегнати най-малко от неблагоприятните климатични условия и повреди по тях почти не се наблюдават или ако има такива, те са върху съвсем ограничена площ.

Трябва да се отбележи, че червения дъб, който тук не е естествено разпространен дървесен вид, добре се е приспособил към местните условия и почти не е засегнат от повреди.

Най-широко разпространената повреда на територията на ДЛ "Силистра" са масовите **суховършия**. Установени са върху 18,5% от залесената площ. Засегнати са почти всички дървесни видове, като най-пострадали са тополовите култури - 53,6%, ореховите култури - 52,5%, културите от негундо - 47,5% и акациевите насаждения и култури - 30,3% от общите им площи.

Установени са и други видове повреди, като мразобойни, гниене, повреди от пожари, снеголоми и ледоломи, измръзвания и други, които нямат практическо значение за лесничейството, поради незначителната си площ (под 1% от залесената площ) и малките фактически загуби от тях. Наблюдава се и появата на гъботворка по цера и другите дъбове, но все още повреди от нея не са установени.

В последно време се увеличи броя на хората, търсещи препитание в гората - гъбари, билкари, горски работници, туристи и други. Това увеличава риска от възникване на пожари. На територията на ДЛ "Силистра" възникват локални пожари, като последици от паленето на стрънищата след жътва. Най-често се нанасят повреди на разпръснатите всред селскостопанския фонд насаждения и култури.

Най-много са регистрираните нарушения от незаконна сеч, по 170 броя средногодишно. Нарушенията от незаконна паша са на второ място по брой. Средногодишно са регистрирани по около 13 такива нарушения. От началото на периода те растат ежегодно, като от 1997 год. броят им рязко спада.

Странични ползвания

Таблица № 10

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1990-1999) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2001-2010) средногодишно
Паша - площ	хектари	5591	5342	6233,2
Едър добитък	брой	3634	1813	6233
Дребен добитък	брой	22365	10536	31166

Защитени територии

На територията на ДЛ "Силистра" са обявени следните защитени природни обекти:

Резерват "Сребърна" - обявен с ПМС № 11931/20.09.1948 год. и разширен със заповед № 581/28.06.1993 год., посочен в Закона за защитените територии в Приложение № 2 към чл.8 ал.1; с обща площ 102,7 ха.

Природна забележителност Скално образувание "Пещерите" - обявено със заповед № 1049/22.12.1987 г., с площ 8,5 ха.

Природна забележителност Скално образувание "Вратата" - обявено със заповед № 1049/22.12.1987 г., с площ 2,4 ха.

Природна забележителност "Находище на див божур" - обявено със заповед № 1141/05.12.1982 год. на КОПС, с площ 4,4 ха.

Защитена местност "Каракуз" - обявена със заповед № 798/23.10.1992 г., с площ 75,1 ха.